

Årsmelding 2017

Statusrapport 2017

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond ble etablert i 2001 med en startkapital på 600 mill. kr. Så langt har vi delt ut nærmere 460 mill kr til kompetansehevende prosjekter i Vest Agder. Like fullt hadde fondets kapital øket til 960 mill kr ved utgangen av året.

2017 ble resultatmessig fondets beste noensinne, med en brutto avkastning på ca. 108 mill kr, tilsvarende ca. 13 prosent. Fondet har gjennom flere år opparbeidet en robust økonomi som nå gjør det mulig å realisere en strategi hvor innsatsen konsentreres om større og mer langsiktige prosjekter enn tidligere. Det er nemlig en klar erfaring både i vårt fond og hos andre virkemiddelaktører at små tildelinger til små mottakerorganisasjoner sjeldent er det som gir best resultateffekt for formålsrealiseringen.

Det spesielle med vår institusjon er at vi skal bruke kompetansebygging som verktøy for å nå vedtektenes mål om utvikling av arbeidsplasser og gode levekår. Dette er i høy grad et indirekte virkemiddel hvor man heller ikke kan forvente umiddelbare resultater ut fra enkeltsatsninger. I stedet kan fondet bidra til å utvikle og forsterke andre offentlige og private kompetansemiljøer i regionen. Kompetansefondet har i mange år hatt gode erfaringer med støtte til utdannings- og forskningsinstitusjoner på Agder. Nå ønsker vi å utvikle tilsvarende samarbeidsprosjekter med aktører spesielt i vestfylket og med UiA, om nye innovasjonssentre, eksempelvis for akvakultur i Lister og entreprenørskap/industri i Lindesnesregionen.

Styret har i 2017 utformet en ny strategi med to hovedformål som stiftelsens arbeid fremover skal konsentreres rundt:

- Entreprenørskap som vekst-strategi på Agder
- Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse

Satsningen på entreprenørskap og de unge vekstbedriftene er gjort i erkjennelsen av at det er de unge bedriftene som vil måtte komme til å stå for flertallet av de nye arbeidsplassene, også på Sørlandet.

For 2017 utgjorde fondets bevilgninger totalt 25 mill kr. Den nye strategien innebærer en opptrapping av støtte til flerårige programmer for etablering og utvikling av regionale økosystemer for innovasjon og entreprenørskap. Det ble bevilget 7 mill kr til slike formål i 2017. Blant mottakerne finner vi Innakva-prosjektet med Lister Nyskapning med 2,5 mill kr; og «Scale-Up Agder» prosjektet på 2, 8 mill kr som den nyetablerte Business Region Kristiansand koordinerer på vegne av en håndfull aktører fra regionen.

Videre har fondet også dette året bevilget ca. 7 mill. kr til levekårsprosjekter i Vest Agder, hvor fokus i stor grad er rettet mot barn og unge. Hovedsatsningene her er “Agderprosjektet” og “Lindesneslosen”. Målet med Agderprosjektet er å utvikle et førskoleopplegg hvor hensikten er å bidra til at barn har likere og bedre læringsgrunnlag ved skolestart. Prosjektet ledes av professor Mari Rege og de første forskningsresultatene vil bli klare i 2018. Lindesneslosen har vært et langsiktig og vellykket prosjekt med flere samarbeidspartnere i regionen, og hvor hovedhensikten er å medvirke til en høyere gjennomføringsgrad for ungdom som tar videregående utdanning i regionen.

Rundt 11 mill kr av tildelingene dreier seg om videreføring av flerårige prosjekter hovedsakelig innenfor teknologiklyngene i offshore og prosessindustriene. Fondet støtter også det fremvoksende kompetansemiljøet rundt UiA og regionalt næringsliv i forbindelse med Nye Veier etableringen. Her dreier det seg om et 4 årig program med et samlet økonomisk bidrag fra Kompetansefondet på inntil 6 mill kr, og hvor fondets bidrag kan ha vært medvirkende til å utløse en større finansiering fra Forskningsrådet. Prosjektet er et godt eksempel på hvordan man kan etablere konstruktivt samarbeid mellom det offentlige, academia og lokalt næringsliv.

Fondet har de senere år benyttet en investeringsstrategi tilsvarende Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet). Dette har vært en god ordning for fondet. Likesom for Oljefondet var aksjeandelen ca. 60 prosent i 2017 og denne skal nå gradvis økes til ca. 70 prosent. Investeringer i aksjer har høyere avkastning enn rentepapirer, men vi må også være forberedt på betydelige svingninger fra år til år. For å møte slike svingninger har fondet nå opparbeidet en økonomisk buffer på ca. 220 mill kr ut over grunnkapitalen.

Kristiansand, 7. mai 2018

Peter Klemsdal
Administrerende direktør

Sørlandets Kompetansefond

ÅRSBERETNING 2017

Formål og bakgrunn

Sørlandets Kompetansefond er en stiftelse med formål å bidra til kompetanseheving i Vest-Agder til sikring og etablering av arbeidsplasser og gode levekår. Stiftelsen er i vedtektene også pålagt å bidra til utvikling av Universitetet på Sørlandet.

Stiftelsen er opprettet av samtlige 15 kommuner i Vest-Agder, som ved etableringen donerte aksjer i Agder Energi AS for å sikre at verdier som er bygget opp i Vest-Agder Energiverk, skal kunne tjene innbyggerne i fylket på lang sikt.

Aksjene ble solgt i 2002 for 600 mill. kr som ble reinvestert verdipapirer og eiendom. I årene siden da er det gjort utdeling av midler til stiftelsens formål med totalt 457 mill. kr, mens markedsverdien av forvaltningskapitalen ved utgangen av 2017 var 960 mill. kr.

Styre og administrasjon

Stiftelsen har et styre på sju personer med tre vararepresentanter. Det har vært avholdt seks styremøter i 2017. Vararepresentanter har møtt ved tre av styremøtene.

Administrasjonen har i 2017 bestått av administrerende direktør Peter Klemsdal, prosjektkoordinator Cecilie Kroglund og kontorleder Ingebjørg Borgemyr (30 %).

Kompetansefondet er samlokalisert med Cultiva i Havnekvartalet, Vestre Strandgate 27, Kristiansand.

Arbeidsmiljøet i stiftelsen anses å være godt. Sykefraværet utgjør 22 dager (3,8 %). Det har ikke vært skader eller ulykker i løpet av året.

Stiftelsen påvirker ikke det ytre miljø.

I stiftelsens ulike organer er kjønnsfordelingen som følger:

	Kvinner	Menn	Totalt
Administrasjonen	2 (67 %)	1 (33 %)	3
Styret	3 (43 %)	4 (57 %)	7
Rådsforsamlingen	4 (27 %)	11 (73 %)	15

Rådsforsamlingen består av ordførerne i stifterkommunene i Vest-Agder. Valgkomitéen består av ordfører i Flekkefjord kommune Jan Sigbjørnsen, ordfører i Søgne kommune Astrid Margrethe Hilde og ordfører i Mandal kommune Alf Erik Andersen.

Egenkapital

I henhold til stiftelsens vedtekter skal fondets grunnkapital hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at fondet opprettholder sin realverdi. Årets avsetning til tilleggskapital er kr 12 335 887 basert på en stigning i konsumprisindeksen på 1,8 % i 2017.

Selskapets bokførte egenkapital pr 31.12.2017 fordeler seg på:

Grunnkapital	kr	514 459 044
Tilleggskapital	kr	183 203 885
Justert grunnkapital	kr	697 662 929
Annen egenkapital	kr	212 875 119
Sum egenkapital	kr	910 538 048

Stiftelsens portefølje til forvaltning har pr 31.12.17 en antatt markedsverdi på 960 MNOK.

Redegjørelse for årsregnskapet

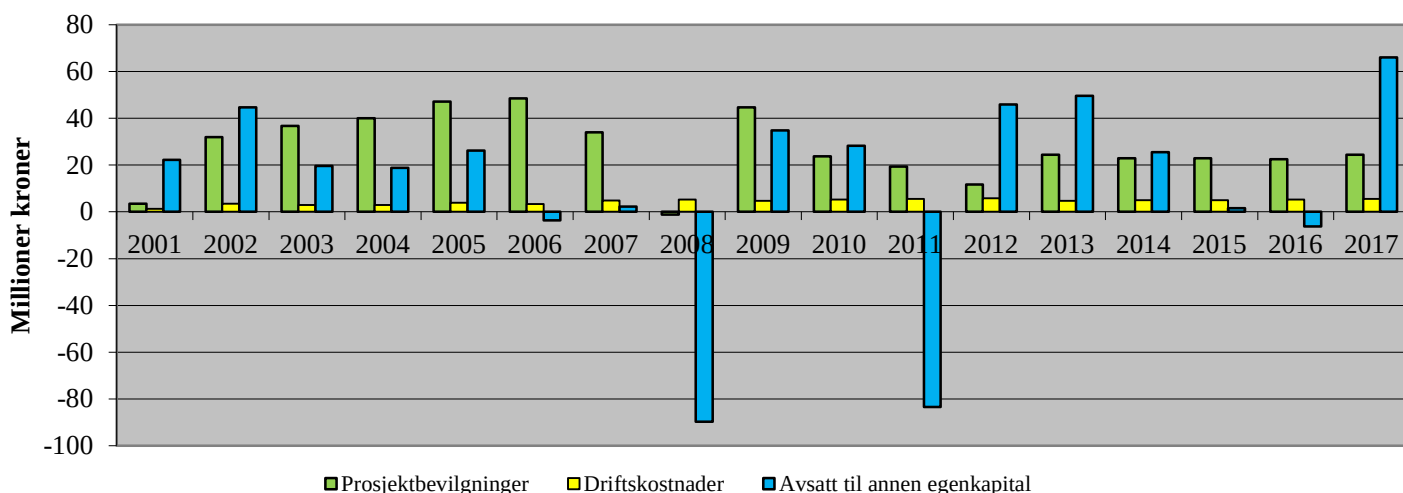
Netto avkastning av kapital for 2017 er kr 108 439 180. Driftskostnadene beløp seg til kr 5 513 407. Dette gir et resultat før utdelinger på kr 102 925 773.

Det er kun stiftelsens akkumulerte realavkastning som kan anvendes til formålet. For 2017 er realavkastningen disponert som følger:

Avkastning av kapital	Kr	108 439 180	11,8 %
Avsatt til tilleggskapital	Kr	- 12 335 887	-1,8 %
Realavkastning	Kr	96 103 293	10,0 %

Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål	Kr	24 533 000
Driftskostnader	Kr	5 513 407
Overført til annen egenkapital	Kr	66 056 886
Sum disponert realavkastning	Kr	96 103 293

Siden opprettelsen i 2001 er realavkastningen disponert som følger:

Kompetansefondet tar årlig ut midler fra investeringsporteføljen for å dekke drift og utbetalinger til prosjektinvesteringer. Driften av stiftelsen gav i 2017 et likviditetsoverskudd på 12 millioner kroner. Økningen i investeringsporteføljen på 22 millioner kroner er finansiert med likviditetsoverskudd fra driften og fra likviditetsbeholdningen. Likviditetssituasjonen til stiftelsen ansees som god.

Basert på stiftelsens egenkapitalbase er forutsetningene om fortsatt drift til stede. Styret mener at årsregnskapet gir en rettviseende oversikt over utvikling og resultat av stiftelsens virksomhet og stilling.

Stiftelsen har i 2017 videreført forsknings- og utviklingsarbeid innenfor levekårssektoren i samarbeid med bl.a. Universitetet i Stavanger, Universitetet i Agder og Arbeidsforskningsinstituttet.

Kapitalforvaltning

Styret reviderte sist kapitalforvaltningsstrategien i styremøte 6. april 2018.

	31.12.17 MNOK		Strategi 2017	Avkastning 2017	Referanse indeks
Bank/pengemarked	130	13 %	10 %	1,6 %	0,5 %
Obligasjoner Norge	90	9 %	10 %	3,6 %	1,4 %
Obligasjoner utland	94	10 %	10 %	4,4 %	2,3 %
Sum renteplasseringer	314	32 %	30 %	3,2 %	1,4 %
Aksjer Norge	125	13 %	15 %	17,8 %	17,0 %
Aksjer globale, valutasikret	172	18 %	18 %	18,1 %	18,4 %
Aksjer globale, ikke valutasikret	260	27 %	27 %	21,3 %	17,7 %
Private equity, såkorn, venture	24	3 %	0 %	-4,7 %	-4,7 %
Sum aksjeplasseringer	581	61 %	60 %	18,3 %	17,7 %
Eiendom	65	7 %	10 %	14,1 %	14,1 %
Sum andre aktivaklasser	36	7 %	10 %	14,1 %	14,1 %
Portefølje	960	100 %	100 %	13,3 %	12,4 %

Verdijustert avkastning på kapitalen i 2017 ble 13,3 %, mens regnskapsmessig avkastning ble 11,8 %. Verdijustert avkastning er 0,9 % høyere enn referanseindeksen vi måler oss mot.

Det er utarbeidet forsvarlige rutiner og intern kontroll for stiftelsens forvaltning av midler.

Finansiell risiko

Stiftelsens eksponering mot finansiell risiko gjelder forvaltningen av stiftelsens midler.

Markedsrisikoen er hovedsakelig knyttet til renterisiko på investeringer i rentepapirer og markedsrisiko på investeringene i aksjer og eiendom. Kurstap i porteføljen ved en stigning på 1,5 % i rentenivået er anslått til ca. 3 mill. kr. En kursnedgang på 20 % vil medføre et tap på ca. 116 mill. kr i aksjeporteføljen og ca. 13 mill. kr. i eiendomsporteføljen. Samlet tapspotensiale i stresstesten utgjør dermed 133 mill. kr. med dagens porteføljesammensetning.

Stiftelsen er utsatt for kredittrisiko knyttet til utstedere av obligasjonslån. Tapsrisikoen anses for å være lav. Kompetansefondet har god likviditet.

Utdeling av midler

Siden opprettelsen av stiftelsen i 2001 er det gjennomsnittlig delt ut ca. 27 millioner kroner årlig til ulike prosjekter i regionen.

Overordnet strategi er revidert i 2017. Styret har i strategien valgt ut to hovedformål som stiftelsens arbeid skal konsentreres rundt:

- Entreprenørskap som vekst-strategi på Agder
- Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse

Sørlandets Kompetansefond har endret arbeidsform ved at å gå bort fra en årlig tildelingsrunde, til å planlegge flere tematiske utlysninger gjennom året. Flerårige prosjekter som er igangsatt i tråd med gammel strategi, skal fortsatt søke om videreføring med søknadsfrist 15. oktober.

Styret har i styremøter 26. februar og 6. april 2018 disponert deler av avkastningen fra 2017 til videreføring av flerårige prosjekter og den tematiske utlysningen om «Entreprenørskap som vekst-strategi på Agder». Det er bevilget netto prosjektstøtte på kr 24 533 000 i 2017. Vi viser til nærmere omtale i note 7. Stiftelsens prosjektstøtte er fordelt på følgende satsningsområder:

Havnæringer og offshore	3 prosjekter	1 568 000	6 %
Prosessindustri og treindustri	5 prosjekter	1 975 000	8 %
Effektiv industriproduksjon	7 prosjekter	7 770 000	31 %
Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse	7 prosjekt	6 227 000	25 %
Vekstkompetanse og innovasjons-økosystemer	6 prosjekter	6 700 000	27 %
Andre områder	2 prosjekter	520 000	2 %
Årets bevilgninger til kompetanseprosjekter		24 760 000	100 %
Tilbakeføring av ikke benyttede bevilgninger		- 227 000	
Kostnadsførte bevilgninger til kompetanseprosjekter		24 533 000	

Kompetansefondet har gjennomført sitt 16 driftsår. Totalt gjennom disse årene er det gjort utdelinger på totalt 457 millioner kroner til kompetansehevingsformål i Vest Agder. Fondet er opptatt av å sikre en god måloppnåelse for strategien, og gjennomfører interne og eksterne effekt-evalueringer med formål å kontinuerlig kunne forbedre anvendelsen av midlene.

Framtidsutsikter

Stiftelsen ønsker å bruke sine midler der de får størst effekt på det vedtektsfestede formålet, nemlig sikring av arbeidsplasser og gode levekår i Vest-Agder.

Stiftelsen har som mål å kunne bevilge midler til stiftelsens formål hvert år, uavhengig av utviklingen i kapitalmarkedene. Stiftelsen er derfor avhengig av å ha fri egenkapital som både øker muligheten for å kunne bevilge midler i perioder med lav eller negativ avkastning og samtidig gjøre det mulig å ta risiko i kapitalforvaltningen for å kunne oppnå en tilfredsstillende avkastning. Stiftelsen vil i perioder med høy avkastning sette av midler til fri egenkapital.

Styret har i tråd med prognoser for realavkastning for Statens Pensjonsfond Utland nedjustert langsiktig mål på 3,5 % gjennomsnittlig årlig realavkastning. Avkastning på kapital har i 12 av de 16 år fondet har eksistert vært høyere enn denne avkastningsmålsettingen. Gjennomsnittlig realavkastning de siste 10 årene er 3,7 %. Til sammenligning har Statens pensjonsfond utland hatt en gjennomsnittlig realavkastning de siste ti år på 4,4 %.

Det er knyttet usikkerhet til avkastning av kapital, og dermed også til stiftelsens fremtidige midler til disposisjon. Avkastningen vil påvirkes av konjunktorene, rentenivået og utviklingen i kapitalmarkedene.

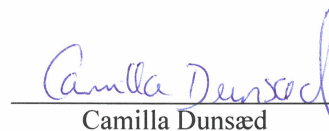
Kristiansand, den 7. mai 2018

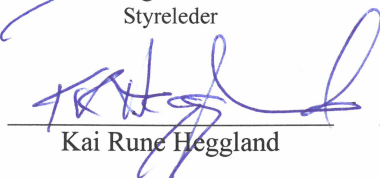
Torger Reve
Styreleder

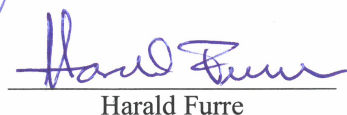
Roy Mersland
Nestleder

Camilla Dunsæd
Camilla Dunsæd

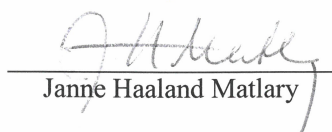
Kai Rune Heggland
Kai Rune Heggland

Harald Furre
Harald Furre

Margrethe Handeland
Margrethe Handeland

Janne Haaland Matlary
Janne Haaland Matlary

Peter Klemsdal
Administrerende direktør

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Resultatregnskap

Note	Driftsinntekter og driftskostnader	2017	2016
	Avkastning av kapital		
	Inntekter av finansielle eiendeler		
	Renteinntekter	3 712 474	116 703
	Aksjeutbytte	6 515 294	11 492 630
	Gevinst ved realisasjon av finansielle eiendeler	31 729 313	4 110 396
	Urealisert gevinst og reversering av urealisert tap	76 143 438	62 153 009
	Annen finansinntekt	66 142	0
	Sum inntekter av finansielle eiendeler	118 166 661	77 872 738
	Kostnader vedrørende finansielle eiendeler		
	Annen rentekostnad	1 311	3 910
	Tap ved realisasjon av finansielle eiendeler	0	22 931 238
	Annen finanskostnad	2 267	205 973
	Urealisert tap og reversering av urealisert gevinst	9 723 904	9 395 673
	Sum kostnader vedrørende finansielle eiendeler	9 727 482	32 536 793
	Sum avkastning av kapital	108 439 180	45 335 945
1	Lønnskostnader m.m	3 374 654	3 444 838
4	Avskrivning på driftsmidler	18 640	9 340
1,9	Annen driftskostnad	2 120 113	1 804 553
	Sum driftskostnader	5 513 407	5 258 731
	Resultat før utdelinger	102 925 773	40 077 214
7	Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål	24 533 000	22 463 241
	Årsoverskudd	78 392 773	17 613 974
	Overføringer		
6	Avsatt til tilleggskapital	12 335 887	23 814 453
6	Avsatt til annen egenkapital	66 056 886	-6 200 479
	Sum overføringer	78 392 773	17 613 974

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Balanse

Note	Eiendeler	2017	2016
	Anleggsmidler		
	Varige driftsmidler		
4	Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	86 004	58 144
	Sum varige driftsmidler	86 004	58 144
	Finansielle driftsmidler		
3	Investeringer i aksjer og andeler	74 247 364	49 155 610
3	Andre fordringer	6 492 058	5 575 468
	Sum finansielle anleggsmidler	80 739 422	54 731 078
	Sum anleggsmidler	80 825 425	54 789 222
	Omløpsmidler		
	Fordringer		
8	Andre fordringer	183 507	94 198
	Sum fordringer	183 507	94 198
	Markedsbaserte verdipapirer		
5	Aksjer og aksjefond	556 547 266	551 742 095
5	Obligasjoner og fond	312 835 332	255 604 492
	Sum markedsbaserte papirer	869 382 598	807 346 587
2	Bankinnskudd, kontanter o.l.	6 463 469	16 596 701
	Sum omløpsmidler	876 029 575	824 037 486
	Sum eiendeler	956 855 000	878 826 708

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Balanse

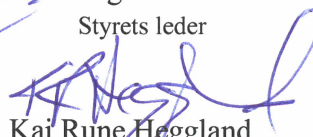
Note	Egenkapital og gjeld	2017	2016
	Egenkapital		
	Innskutt kapital		
6	Grunnkapital	514 459 044	514 459 044
6	Tilleggs kapital	183 203 885	170 867 998
	Sum innskutt kapital	697 662 929	685 327 042
	Opptjent egenkapital		
6	Annen egenkapital	212 875 119	146 818 233
	Sum opptjent kapital	212 875 119	146 818 233
	Sum egenkapital	910 538 048	832 145 275
	Gjeld		
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	315 436	2 477
	Skattetrekk og andre trekk	216 375	317 971
7	Vedtatte utdelinger, ikke utbetalt	43 855 482	44 498 446
	Annen kortsiktig gjeld	1 929 659	1 862 539
	Sum kortsiktig gjeld	46 316 952	46 681 433
	Sum gjeld	46 316 952	46 681 433
	Sum gjeld og egenkapital	956 855 000	878 826 708

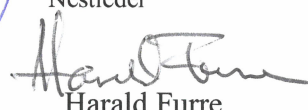
Kristiansand, 7. mai 2018

Torger Reve
Styrets leder

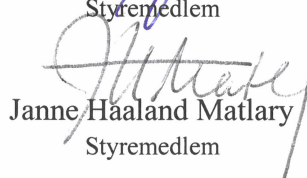

Roy Mersland
Nestleder

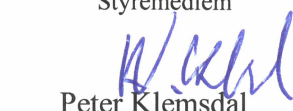

Camilla Dunsæd
Styremedlem

Kai Rune Heggland
Styremedlem

Harald Furre
Styremedlem

Margrethe Handeland
Styremedlem

Janne Haaland Matlary
Styremedlem

Peter Klemsdal
Administrerende direktør

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Kontantstrømanalyse

	2017	2016
Årsresultat før utdelinger	102 925 773	40 077 214
- Utbetalte utdelinger i henhold til stiftelsens formål	-25 175 964	-20 393 967
+ Ordinære avskrivninger	18 640	9 340
-/+ Urealisert gevinst/tap finansielle omløpsmidler	-66 419 534	-52 757 336
Tilført fra årets virksomhet	11 348 915	-33 064 749
+/- debitorer og kreditorer	312 959	-52 912
+/- Endring andre tidsavgrensninger	-34 476	-11 324
A Netto likviditetsendring fra driften	11 627 398	-33 128 985
- Investeringer i varige driftsmidler	-46 500	0
+/- Endring i finansielle investeringer	-21 714 129	34 163 681
B Netto likviditetsendring fra investeringer	-21 760 629	34 163 681
- Utbetalt fra grunnkapital	0	0
C Netto likviditetsendring fra finansiering	0	0
A+B+C Netto endring likvider gjennom året	-10 133 231	1 034 696
+ Likviditetsbeholdning 01.01.	16 596 701	15 562 004
Likviditetsbeholdning 31.12.	6 463 469	16 596 701

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2017

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres for nedenfor.

Finansielle anleggsmidler

Investeringer i obligasjoner og andre rentebærende papirer som er ment å holdes til forfall, klassifiseres som finansielt anleggsmiddel i regnskapet og bokføres til anskaffelseskost. Overkurs/underkurs på anskaffelsestidspunktet periodiseres og fordeles over resterende løpetid. Periodisert overkurs/underkurs resultatføres løpende som finanskostnad/finansinntekt.

Investeringer i aksjer og andre selskaper bokføres etter kostmetoden. Utbetalinger fra selskapene som skyldes avkastning inntektsføres. Øvrige utbetalinger føres mot kostprisen.

Finansielle omløpsmidler

Investeringer i aksjer, obligasjoner, andeler i fond som er børsnoterte og som inngår i en handelsportefølje, vurderes til virkelig verdi. Valutaterminkontrakter som benyttes for å redusere valutarisiko knyttet til investeringer i utenlandske aksjer vurderes til virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål

Vedtatte utdelinger som ikke er utbetalt på balansetidspunktet, føres som kortsiktig gjeld i regnskapet.

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2017

Note 1 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Lønnskostnad	2017	2016
Lønn inkl styrehonorar	2 751 659	2 810 079
Folketrygdavgift	432 482	410 963
Pensjonskostnader	159 343	139 081
Andre ytelser	31 169	84 714
Sum	3 374 654	3 444 838

Antall årsverk	2,3	2,3
----------------	-----	-----

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og har en ordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 408 503	504 000
Pensjonskostnader	65 825	0
Annen godtgjørelse	40 510	0

Av annen godtgjørelse er kr 35 000 knyttet til styrehonorarer fra selskaper som daglig leder er pålagt å representere stiftelsens interesser i.

Lån og sikkerhetsstillelse til fordel for:	Lån	Sikkerhetsstillelse
Ansatte, medlemmer av styret og rådsforsamlingen	0	0
Nærstående til medlemmer av styret og rådsforsamlingen	0	0

Godtgjørelse til revisor utgjør følgende (inkludert 25 % mva)	2017	2016
Lovpålagt revisjon	85 880	96 036
Andre attestasjonstjenester	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	17 769	13 774

Andre tjenester utenfor revisjonen er knyttet til utarbeidelse av årsoppgjør. I 2017 har konsulentavdelingen ved PwC Kristiansand bistått stiftelsen rundt strategiprosess. Kostnadsført beløp knyttet til dette er kr 312 500.

Note 2 Bankinnskudd m.m

Av bankinnskudd utgjør kr 221 492,- bundne skattetrekksmidler.

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2017

Note 3 Investeringer i finansielle anleggsmidler

Aksjer og andeler			Kostpris	Bokført verdi
Skagerak Venture Capital 1 KS	(2)	Andeler	11 044 097	7 964 379
Skagerak Venture Capital 1 (GP) KS	(2)	Andeler	1 104 408	785 018
Skagerak Seed Capital II KS	(3)	Andeler	4 363 636	4 363 636
Skagerak Seed Capital (GP) II KS	(3)	Andeler	436 364	436 364
Skagerak Maturo Seed AS	(5)	Aksjer	520 000	450 000
Fjord Invest Sør Vest AS	(4)	Aksjer	2 400 000	0
Pareto Handels- og Logistikkbygg AS/KS		Aksjer	772 000	0
Pareto Handels- og Logistikkbygg KS		Andeler	7 016 000	1 340 000
Festningsveien 2 AS		Aksjer	3 306 875	2 550 000
Pareto Eiendomsinvest Nordic AS		Aksjer	11 177 905	7 300 000
Forus Kontorbygg AS		Aksjer	12 500 000	515 000
Boligeiendom Berlin AS		Aksjer	4 000 000	370 000
Pareto Energy Solutions AS		Aksjer	13 317 366	6 300 000
Profi I Fastigheter Sverige AB	(1)	Aksjer	5 660	5 660
Profi II Fastigheter Sverige AB	(1)	Aksjer	1 308	1 308
Aberdeen Eiendomsfond Norge IS/AS		Aksjer	30 370 267	30 370 267
Storebrand Eiendomsfond		Andeler	11 495 732	11 495 732
Sum aksjer og andeler			113 831 618	74 247 364
Andre fordringer			Kostpris	Bokført verdi
Skagerak Venture Capital	(2)	Lån	2 962 451	2 962 451
Skagerak Seed Capital II	(3)	Lån	3 529 607	3 529 607
Sum andre fordringer			6 492 058	6 492 058
Sum finansielle anleggsmidler			120 323 676	80 739 422

(1) Eiendomsfondene Profi I Fastigheter AB og Profi II Fastigheter AB er i avvikingsfasen.

(2) Stiftelsen tegnet seg i 2006 for en investering i venturefondet Skagerak Venture Capital på totalt NOK 25 000 000. Fondet er organisert som et kommandittselskap. Pr. 31.12.17 var 100 % av kapitalen innbetalt, fordelt med NOK 13 378 731 som kommandittkapital og NOK 12 483 804 som deltakerlån. Deltakerlånet er nedbetalt med totalt NOK 9 521 355.

(3) Stiftelsen tegnet seg i 2008 for en investering i såkornfondet Skagerak Seed Capital II på totalt NOK 9 600 000. Fondet er organisert som et kommandittselskap. Per 31.12.17 var 90 % av kapitalen innbetalt, fordelt med NOK 4 800 000 som egenkapital og NOK 3 846 678 som deltakerlån. Deltakerlånet er nedbetalt med totalt NOK 317 071.

(4) Stiftelsen har tegnet seg for en investering på NOK 3 000 000,- i Fjord Invest Sør Vest AS. Pr. 31.12.17 er 80 % av kapitalen innbetalt.

(5) Stiftelsen har tegnet seg for en investering på NOK 4 000 000,- i Skageark Maturo Seed AS. Pr. 31.12.17 var 11 % av kapitalen innbetalt.

Fordringene som er klassifisert som finansielle anleggsmidler sin forfaller mer enn et år frem i tid.

Stiftelsen Sørlandets Kompetansecfond

Noter til regnskapet 2017

Note 4 Varige driftsmidler

	Kunst	Kontorutstyr, inventar m.m	Sum
Anskaffelseskost 1.1	39 465	371 868	411 333
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	46 500	46 500
Avgang	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	39 465	418 368	457 833
Akkumulerte avskrivninger 31.12	0	371 829	371 829
Bokført verdi pr. 31.12	39 465	46 539	86 004
Årets avskrivninger	0	18 640	18 640
Økonomisk levetid		3-7 år	
Avskrivningsplan		Lineær	

Note 5 Markedsbaserte verdipapirer

Andeler i aksjefond	Antall andeler	Kostpris	Bokført verdi/ markedsverdi	Periodens resultat- førte endring
Ardevora Globa Long-only Equity SRI	113 717 444	113 752 024	142 112 689	25 147 449
Lansdowne DM Long Only SRI B Class USD	565 258	56 554 360	75 778 477	14 114 490
KLP Aksje Global Indeks I	13 587	33 973 340	42 007 950	5 531 818
KLP Aksje Global Indeks II	71 877	113 694 265	171 472 644	16 649 493
Arctic Norwegian Equities II	33 534	37 546 632	52 630 706	3 496 282
Danske Invest Norske aksjer Institusjon II	26 250	46 004 479	72 544 800	5 396 733
Sum aksjefond		401 525 100	556 547 266	70 336 265

Fond	Antall andeler	Kostpris	Bokført verdi/ markedsverdi	Periodens resultat- førte endring
PIMCO Global Investment Grade	223 491	28 032 959	31 905 561	1 740 319
Bluebay IG Euro Agg. Inst.	30 246	30 739 586	32 052 780	-1 097 110
Tempelton Global Bond Fund	2 848 150	28 116 862	30 104 948	538 881
DNB Obligasjon III	8 843	89 398 533	90 400 152	597 906
Holberg Likviditet	1 265 167	128 100 092	128 371 891	71 034
Sum rentefond		304 388 032	312 835 332	1 851 030

Note 6 Egenkapital

	Grunn- kapital	Tilleggs- kapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.2017	514 459 044	170 867 998	146 818 233	832 145 275
Årets resultat avsatt til tilleggskapital	0	12 335 887	0	12 335 887
Årets resultat avsatt til annen egenkapital	0	0	66 056 886	66 056 886
Egenkapital 31.12.2017	514 459 044	183 203 885	212 875 119	910 538 048

Grunnkapitalen er etter stiftelsen ble opprettet justert slik at bokført grunnkapital utgjør netto vederlag, etter fradrag for skatt, ved salg av stiftelsens aksjer i Agder Energi AS.

I henhold til stiftelsens vedtekter skal stiftelsens kapital hvert år tillegges et beløp som er tilstrekkelig til at stiftelsen opprettholder sin realverdi. Årets avsetning til tilleggskapital på kr 12 335 887 er beregnet ut fra en vekst i konsumprisindeksen på 1,8 % i 2017.

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2017

Note 7 Utdeling av midler i henhold til stiftelsens formål

SØKER	PROSJEKT	2017
DIINEF	Kjerneteknologi for digitale vinsjdrer, år 3	300 000
ECO Trawl AS	Miljøvennlig trål	468 000
Flekkefjord Elektro	Ny vinsjteknologi, år 3	800 000
Havnæringer og offshore		1 568 000
Hamran Snekkerverksted AS	Hamran 4.0, år 1 og 2	750 000
Isosilicon	Fremstilling av silisium isotoper, år 5	350 000
Glencore Nikkelverk	Nikkel og kobolt til batterimarkedet, år 2	575 000
Nordic Dørfabrikk	Ny konstruksjonsbygning, år 3	300 000
Prosessindustri og treindustri		1 975 000
CP Materials	Karbon Silisiumkarbid, år 3	450 000
GCE NODE	Industry 4.0	1 000 000
GCE NODE	Metodikk for økt konkurransekraft, år 2	1 000 000
NCE Eyde	Eyde brilliant industry, år 2	1 405 000
SINPRO	Videreutvikling industrinettverk	800 000
Univversitetet i Agder	Innovasjonsnettverk ifm. Nye Veier, år 2	2 200 000
Univversitetet i Agder	Future Robotics fase 2, år 2	915 000
Effektiv industriproduksjon, industri 4.0		7 770 000
Egenregi	Agderprosjektet år 5	4 100 000
KS Agder	I jobb i Agderkommunene	285 000
Mandal kommune og AFI	Lindesneslosen år 5	580 000
Minos	OKEI samhandlingssystem, år 3	535 000
Oxford Research AS	Integrering for verdiskapning og innovasjon, år 2	250 000
Sørlandet Sykehus HF	Systematisk feedback i terapi år 3	343 000
Sørlandet Sykehus HF	PhD: Multifamily Cognitive Treatment, år 3	134 000
Tidlig innsats for økt yrkesdeltakelse		6 227 000
Business Region Kristiansand m.fl.	Scale-Up Agder økosystem	2 800 000
CoWorx AS	Etablering i Mandal og Farsund	600 000
Egenregi	Senter-prosjekt i Lindesnesregionen	250 000
Kristiansand Kommune m.fl.	Næringsforesight	250 000
Lister Nyskaping	InnAkva	2 500 000
Lister Nyskaping m.fl.	Fremtidens innovative økosystem i Lister og Lindesnes	300 000
Vekstkompetanse og innovasjonsøkosystemer		6 700 000
Oxford Research AS	Effektmåling med RTC, år 3	220 000
Lister Kompetanse	Helsesøsterutdanning i distriktene	300 000
Andre områder		520 000
Årets bevilgninger til kompetanseprosjekter		24 760 000
Tilbakeføring av ikke benyttede bevilgninger		-227 000
Kostnadsførte bevilgninger til kompetanseprosjekter		24 533 000
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2009		134 578
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2013		824 760
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2014		2 950 000
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2015		4 491 885
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2016		10 844 259
Rest, ikke utbetalte bevilgninger fra 2017		24 610 000
Sum avsetning vedtatte utdelinger, ikke utbetalt		43 855 482

Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Noter til regnskapet 2017

Note 8 Andre fordringer

Andre fordringer består av følgende:	2017	2016
Utbytte, ikke utbetalt	133 243	0
Forskuddsbetalte kostnader	46 999	88 983
Øvrige fordringer	3 265	5 215
Sum	183 507	94 198

Note 9 Andre driftskostnader

Posten andre driftskostnader består av:	2017	2016
Lokalkostnader	392 076	368 099
Datautstyr, inventar, småanskaffelser	94 008	29 965
Fremmede ytelser	1 023 394	619 953
Programvare, kontorrekvisita, telefon, porto	227 372	351 936
Møtekostnader	111 634	21 248
Reisekostnader	111 139	212 602
Annonsering, markedsføring	84 691	26 671
Diverse kostnader	75 800	174 078
Sum	2 120 113	1 804 553

Til styret i Stiftelsen Sørlandets Kompetansefond

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Stiftelsen Sørlandets Kompetansefonds årsregnskap som viser et overskudd på kr 78 392 773. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlaget for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av stiftelsen slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å

kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdeling og forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Kristiansand, 7. mai 2018
PricewaterhouseCoopers

Kai Arne Halvorsen
Statsautorisert revisor